

розвинути принципи, що дозволяють забезпечити процес постійного підвищення освітньо-кваліфікаційного рівня працівників і спонукати їх до креативності діяльності.

Отже, розроблення та запровадження транспортних, логістичних, інформаційно-управлінських інновацій, трансфер знань і технологій, створення єдиного інформаційного простору на базі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, використання науково-обґрунтованих методів, підходів, інструментів, моделей управління та інші чинники сприяють забезпеченню ефективного розвитку підприємства, що є особливо актуальним в інтелектуальному суспільстві, яке характеризується зміною основних процесів здійснення господарської діяльності.

Список використаної літератури

1. Каличева Н. Є. Вплив інформаційних технологій на ефективність функціонування вітчизняної транспортно-логістичної системи в сучасних умовах. *Актуальні проблеми та напрями розвитку потенціалу соціально-економічних систем в умовах конкуренції*: монографія/ за заг. ред. Л. Л. Калініченко. Харків: ФОП Панов А.М. Видав. ТОВ «В справі», 2017. С. 201-210.
2. Верескун М. В. Методи оцінки ефективності впровадження інформаційних систем на промислових підприємствах. *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності*. 2015. Вип. 1(11). Т. 1. С. 21-27.
3. Каличева Н. Є. Проблеми та перспективи впровадження інформаційних технологій у вітчизняній транспортній сфері. *Сучасна економіка: актуальні проблеми та перспективи розвитку*: колективна монографія. за ред. В. В. Прохорової. Харків: «НТМТ», 2014. С. 73-78.
4. Каїра З. С., Ващенко О. П. Економічний розвиток малих підприємств на основі інформаційно-телекомунікаційних технологій. *Актуальні проблеми управління та економічного розвитку в умовах інформатизації суспільства*. 2016. С. 46-48.
5. Каличева Н. Є. Алексєєнко В. І. Роль інноваційних процесів у забезпеченні конкурентоспроможності промислових підприємств в умовах ринкової економіки. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 41. С. 49-52.

Клімова А.О., студентка
Захарова Н.Ю., к.е.н., доцент
кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного
anastasia2001klimova@gmail.com
nata-zakharova@ukr.net

ТАКСОНОМІЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА МСФЗ

Фінансова звітність забезпечує повноту, послідовність, цільову спрямованість інформації, що дозволяє охарактеризувати різні аспекти і результати фінансово-господарської діяльності підприємства, які фактично отримані, виявити зміни, що відбуваються у динаміці та структурні зрушення, які спостерігаються на підприємстві та встановити потенційні наслідки, що матимуть вплив на подальший його розвиток [1, с. 28].

Одним з найактуальніших питань за останній час серед бухгалтерів та інших причетних до фінансової звітності в Україні стало питання щодо Таксономії МСФЗ та «нового» формату iXBRL.

Фінансова звітність та консолідована фінансова звітність за міжнародними стандартами складаються на підставі таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами. Фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність за міжнародними

стандартами мають складати підприємства, що становлять суспільний інтерес, публічні акціонерні товариства, суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях, а також підприємства, які провадять господарську діяльність за видами, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України[2].

З метою забезпечення співпраці в рамках побудови і запровадження Системи фінансової звітності між Міністерством фінансів України, НКЦПФР, Національним банком України та Національною комісією, що здійснює регулювання у сфері ринків фінансових послуг, був укладений «Меморандум про взаєморозуміння щодо розробки і запровадження Системи фінансової звітності», тобто саме представники таких регуляторів мають приймати рішення щодо Системи фінансової звітності [3].

Система фінансової звітності являє собою інтегровану систему, що дозволяє отримувати, обробляти, перевіряти та розкривати фінансову звітність суб'єктів звітності та їх аудиторських звітів на основі використання документів у форматі Inline XBRL (iXBRL), що розроблені на основі таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами. Програмне забезпечення для СФЗ було придбане у компанії VizorSoftware (Ірландія), яка стала переможцем проведеного тендеру.

XBRL (eXtensibleBusinessReportingLanguage) є міжнародним стандартом для подання фінансової звітності за МСФЗ в електронному вигляді. Цей формат так широко поширений в світі, тому що дозволяє опрацьовувати великі обсяги якісних та кількісних показників. Він базується на метаданих, викладених в таксономіях, і описаних взаємозв'язках між поняттями.

iXBRL має розширення HTML, та відкривається для перегляду інтернет браузерами, також має вбудовані «теги», які надають значення даним файлу у форматі, який сприймається програмними засобами для подальшої обробки.

Саме в форматі iXBRL мають подавати свою фінансову звітність ті компанії, що мають її складати на підставі таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами[4].

Проте, все ж одним з найскладніших питань у розрізі виникнення нових вимог є питання щодо таксономії. Спробуємо більш детально дослідити, що взагалі являють собою таксономії, таксономія МСФЗ та таксономія UA XBRL МСФЗ.

Таксономія - це класифікаційна система, яка може бути використана для ідентифікації та структурування інформації з метою полегшення її пошуку та обробки користувачем. Наприклад, роздрібний продавець може використовувати таксономію для товарів, які він продає в Інтернеті. Ця таксономія, ймовірно, включатиме коди та мітки, які однозначно ідентифікують кожен товар і надають інформацію таким чином, як, наприклад, короткі описи товару, очікувані терміни його доставки, посилання на магазини, де доступні ці товари.

Таксономія фінансової звітності - це склад статей і показників фінансової звітності та її елементів, які підлягають розкриттю.

Загальна таксономія МСФЗ випускається Радою з МСФЗ (InternationalAccountingStandardsBoard (IASB)) для сприяння поданню в електронному форматі фінансової звітності, складеної відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності.

Ілюстрована Таксономія МСФЗ публікується Фондом з МСФЗ і відображає зміст Таксономії як у форматі PDF, так і у форматі HTML [5].

Відповідно до вимог законодавства, фінансова звітність підприємств, яка подаватиметься в єдиному електронному форматі, повинна бути підготовлена згідно таксономії, зокрема Таксономії UA XBRL МСФЗ, затвердженої та опублікованої Міністерством фінансів України.

Таксономія UA XBRL МСФЗ - таксономія фінансової звітності за міжнародними стандартами фінансової звітності в Україні, затверджена Міністерством фінансів України, яка адаптована до особливостей складання фінансової звітності в Україні та включає в себе також звіт аудитора і звіт про управління.

Загальна таксономія МСФЗ, яка випускається Радою з МСФЗ, також включає в себе звіт про управління, проте його, звісно, адаптовано до вимог українського законодавства.

Таксономія UA XBRL МСФЗ має два розширення - для банківського та страхового секторів. Для всіх інших необхідно користуватися загальною таксономією. Важливо також звернути увагу, що є два види загальної таксономії та для страхового сектору, в залежності від виду Звіту про фінансовий стан: за класифікацію як поточні/непоточні (має номер 210000) або у порядку ліквідності (220000) (для банків одна, так як Звіт про фінансовий стан складається у порядку ліквідності) [6].

Одним з найважливіших аспектів є те, що Таксономія МСФЗ - це не лише перелік статей і показників фінансової звітності та її елементів, які підлягають розкриттю. Ці статті та показники взаємопов'язані, об'єднані так званими «тегами». Тобто розкриваючи один показник, наприклад, у Звіті про зміни у власному капіталі, необхідно розкрити цей показник в інших звітах та примітках таким чином, щоб всі розкриття узгоджувалися між собою. Саме це і є найскладнішим та потребуючим особливо уваги з боку компаній.

Деякі показники містять формули, які автоматично рахують ті, чи інші показники. Такі статті не є заповнюваними.

При валідації (перевірці) фінансової звітності, СФЗ валідує її на вірність підписів та відповідність Таксономії UA XBRL МСФЗ, тож саме тому необхідно складати фінансову звітність саме використовуючи Таксономію МСФЗ, як того вимагає Закон.

І хоча для складання фінансової звітності на підставі таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами в єдиному електронному форматі необхідно і використовувати певне програмне забезпечення, і користуватися новою СФЗ, проте все ж найосновнішою проблемою, з якою стикаються суб'єкти господарювання, є знання МСФЗ. Тому що таксономія МСФЗ містить понад 60 тисяч показників відповідно до МСФЗ, які компаніям необхідно дослідити і визначити, які саме показники відносяться до компанії і мають бути заповненими. Звичайно, для великих компаній це буде досить значна кількість показників та статей.

Отже, процес складання фінансової звітності на підставі таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами в єдиному електронному форматі досить глибокий та потребує значних зусиль з боку компаній. Необхідно дослідити програмне забезпечення, систему фінансової звітності, розібратися з таксономією МСФЗ, вивчення та вдосконалення своїх знань у сфері Міжнародних стандартів фінансової звітності.

Список використаної літератури

1. Захарова Н.Ю. Фінансова звітність як основа інформаційного забезпечення фінансового менеджменту підприємств. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету ім. Д. Моторного (економічні науки)*. 2019. №1(39). С. 20-28.

2. «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [Електронний ресурс] / Верховна Рада України; Закон від 1999 №40 – ВР – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.

3. EU-FINSTAR «Technical Assistance in Ukrainian Financial Sector's Priority Areas» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://nfp.gov.ua/files/tacsonomia/дод_Загальний_опис_СФЗ.pdf.

4. Демонстрація електронних форматів звітів у XBRL для підприємств, що становлять суспільний інтерес, та створення прикладів звітних документів [Електронний ресурс]. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: https://nfp.gov.ua/files/tacsonomia/дод_Демонстрація_електронних_форматів_звітів_у_XBRL.pdf.

5. Taxonomy Illustrated [Електронний ресурс]. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: https://nfp.gov.ua/files/tacsonomia/таксономія%202019/Posibnik_taxonomy_2019-09.pdf.

6. Складання фінансової звітності страхових компаній у форматі iXBRL [Електронний ресурс]. – від 24.09.2020 – Режим доступу до ресурсу: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/XBRL_training_insurance_pr_2020-10-08.pdf.

Мелихова А.В., к.ю.н., доцент

Эстонский университет прикладных наук по предпринимательству Mainor

angela@abconsult.ee

ЦИФРОВЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ТРУДОВЫХ ОТНОШЕНИЯХ: ОПЫТ ЭСТОНИИ

Масштабная реформа трудового законодательства Эстонии, выразившаяся в принятии нового Закона о трудовом договоре [2](далее – ЗоТД), состоялась в 2009 году. Её новеллой стала унификации указанного акта с целым рядом гражданско-правовых законов, прежде всего, Законом об Общей части Гражданского кодекса [6](далее – ЗоОЧГК) и Обязательственно-правовым законом[7] (далее – ОПЗ), вступившими в силу в 2002 году. При этом, речь шла не только о единообразном использовании юридической терминологии, но и новых подходах в регулировании трудовых отношений - непосредственном применении в отношении трудового договора положений Общей части ОПЗ (ст. 1-207), в том числе, общих принципов обязательственного права, а также положений о договоре поручения (ст. 619-634). Таким образом, с одной стороны, законодателем была предпринята попытка принятия актуального кодифицированного акта с возможностью более гибкого регулирования трудовых отношений, а, с другой – упразднении самостоятельной отрасли права под названием «трудовое право».

На практике, новый ЗоТД и заложенный им новый подход к регулированию трудовых отношений (с минимальным вмешательством государства и значительным сокращением надзорных функций Трудовой инспекции) стал катализатором поэтапного внедрения в сферу труда цифровых технологий, позволяющих сторонам трудовых отношений пользоваться огромным массивом государственных электронных услуг (цифровая идентификация личности, электронно-цифровая подпись, электронная форма сделки и т.д), число которых год из года неизменно возрастает (из более чем 5000 имеющихся услуг, бизнесу доступны около 2400). Остановимся на тех из них, что оказались наиболее востребованы в сфере занятости и трудоустройства.

По общему правилу, трудовые договоры в Эстонии заключаются в простой письменной форме (ч. 2 ст. 4 ЗоТД) посредством проставления собственноручной подписи работника и работодателя (ч. 1 ст. 78 ЗоОЧГК) (исключение - в устной форме трудовой договор может заключаться на срок до 2 недель (ч. 5 ст. 4 ЗоТД)). В то же время, существует возможность заключения трудового договора в электронной форме, поскольку такая форма сделки приравнивается законом к письменной форме сделки (ч. 1 ст. 80 ЗоОЧГК).

Трудовой договор, заключаемый в электронной форме должен быть подписан обеими сторонами посредством электронно-цифровых подписей (с указанием их имен и фамилий) при обязательном обеспечении возможности его постоянного воспроизведения (ч. 2 ст. 80 ЗоОЧГК). Обязательственно-правовой закон позволяет заключать трудовой договор при помощи компьютерной сети, например, электронной почты (ст. 62 прим. 1). В этом случае, условия договора, предусмотренные ст. 5-6 ЗоТД, должны быть представлены работнику таким образом, чтобы он мог их сохранить и воспроизвести (ч. 5 ст. 62 прим. 1 ОПЗ). Указанный способ заключения трудовых договоров стал в Эстонии довольно популярен, и в последние годы подавляющее большинство соглашений в сфере труда (около 90%) заключается в электронном виде.

С момента вступления в силу нового ЗоТД, в Эстонии были упразднены трудовые книжки – учёт стажа пенсионного страхования (трудового стажа) с 01 января 1999 года происходит в соответствии с начисленной за соответствующее лицо или уплаченной им